

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΔΙΕΘΝΕΣ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ & ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ**

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

1. Γενικά για την Ειδίκευση

Πρόκειται για μία από τις τρεις ειδικεύσεις ενός Προγράμματος υψηλών προδιαγραφών και απαιτήσεων. Η Ειδίκευση, δομημένη πάνω σε μια μεγάλη ακαδημαϊκή εμπειρία και κυρίως γνώση των εξελίξεων στη διεθνή έννομη τάξη, έχει στόχο τη συστηματική μελέτη της θεωρίας και κυρίως της πρακτικής εφαρμογής του Διεθνούς Δικαίου και της Διπλωματίας σε κρίσιμα κεφάλαια της διεθνούς συνεργασίας στην διαρκώς εξελισσόμενη διεθνή κοινότητα.

Υπό το πρίσμα αυτό - σε μια δύσκολη διεθνή συγκυρία που ξαφνιάζει με τις εξελίξεις που σημειώνονται - οι επιλογές στη θεματολογία των μαθημάτων και των σεμιναρίων υπακούουν στην ανάγκη να ανταποκριθούμε στις προκλήσεις, πάντοτε με μια θεώρηση εθνική/ ελληνική που να συνάδει με τις αρχές και τις αξίες πάνω στις οποίες δομήθηκε η διεθνής και ευρωπαϊκή δικαιοταξία της τελευταίας δεκαετίας. Στο πλαίσιο αυτό η θεώρηση και προσέγγιση λαμβάνει υπόψη εν πολλοίς μια *ανθρωποκεντρική* αντίληψη του διεθνούς δικαίου.

2. Πρόγραμμα Σπουδών Συνοπτικά

Α' Εξάμηνο - Υποχρεωτικά	ΩΡΕΣ	Διδάσκοντες	Οργάνωση Διδασκαλίας
Ειδικά Θέματα Διεθνούς Δικαίου: ζητήματα χρήσης βίας και συλλογικής ασφάλειας	36	Μ. Ντ. Μαρούδα, συμμετοχή Δρ. Γ. Ανεπιού, Δρ. Β. Σαράντη	Διαλέξεις και Σεμινάρια με συμμετοχή φοιτητών / εργασίες 30% εξ αποστάσεως - σύγχρονη τηλεκπαίδευση zoom ασύγχρονη eclass
Ειδικά θέματα εξωτερικής πολιτικής και διεθνές δίκαιο Ι	36	Α. Κλάψης, Δ. Κωσταντινάκου	Διαλέξεις και Σεμινάρια
Επίλυση διεθνών διαφορών και διεθνής δικαιοσύνη- από τις πολιτικές /διπλωματικές στις νομικές/ δικαστικές μεθόδους επίλυσης διαφορών	36	Μαρούδα, Περράκης, με συμμετοχή Δρ. Ε. Κουτσουράκη (post doc ΕΚΕΚΔΑΑΔ /ΥπότροφοςΙΚΥ), Δρ. Θ. Αντωνίου (post doc ΕΚΕΚΔΑΑΔ)	Διαλέξεις και Σεμινάρια με συμμετοχή φοιτητών / εργασίες 30% εξ αποστάσεως - σύγχρονη τηλεκπαίδευση zoom ασύγχρονη eclass
Σύγχρονα θέματα διεθνούς δικαίου και διπλωματίας	36	Β. Χατζόπουλος, Μπ. Τσακαρέστου, Ντ. Μαρούδα, Π. Βατικιώτης, Ν. Τσαγκούριας	Δομημένο σε τέσσερα modules που περιλαμβάνουν την πολιτιστική και οικονομική διπλωματία, την διπλωματία των πόλεων, την ψηφιακή διπλωματία και τα κοινωνικά δίκτυα (ediplomacy, ecampaigning),

			τον κυβερνοχώρο και την τεχνητή νοημοσύνη, καθώς και hands-on σεμινάρια στην μεσολάβηση. (σε συνεργασία με ΕΜΠΟ)
Β Εξάμηνο Υποχρεωτικά			
Δίκαιο και Πολιτικές Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Μειονοτήτων / Έδρα JeanMonnet	36	Μ. Ντ. Μαρούδα, συμμετοχή Ε. Κουτσουράκη, Θ. Αντωνίου, Γ. Ανεπιού	Διαλέξεις και Σεμινάρια (ορισμένα αγγλόφωνα λόγω παρακολούθησης module στο πλαίσιο υποδοχής Masterini του European Master on Human Rights and Democratization
Ειδικά θέματα Εξωτερικής πολιτικής και διεθνές δίκαιο II	36	Κ. Υφαντής, Κούμας Δ. Κωσταντινάκου	Διαλέξεις και Σεμινάρια
Β Εξάμηνο Επιλογής (επιλέγονται δύο από τα 4)			
Διεθνές Ποινικό Δίκαιο	36	Μαρούδα, Τσόλκα	Διαλέξεις και Προσομοίωση Δίκης
Από την πολιτική προστασία στην ανθρωπιστική δράση στην Ευρώπη και τον Κόσμο - Σεμινάρια Έδρας JeanMonnet	18+18	Μαρούδα, Χατζόπουλος με συμμετοχή Α. Τερζίδη Ε. Κάκκαλου Ε. Κουτσουράκη Γ. Ανεπιού Θ. Αντωνίου	Δομημένο σε δύο module: - Πολιτική προστασία και διαχείριση μαζικών μεικτών μεταναστευτικών ροών σε Ευρώπη και Ελλάδα - PeopleontheMove- και - Ανθρωπιστική δράση και πανδημία, ζητήματα κράτησης - αναγνώρισης - αποκατάστασης θυμάτων βασανιστηρίων - προσομοίωση επίσκεψης σε χώρους κράτησης
Η τεχνική των διεθνών διαπραγματεύσεων (από Ειδικευση Δικαίου και Πολιτικής για το Περιβάλλον και την Ενέργεια)	36	Ε. Ραυτόπουλος	Δομημένο σε δύο module: 1) Τεχνική των διαπραγματεύσεων 2) Καθεστώς Βαρκελώνης
Δίκαιο πολιτική και διακυβέρνηση για την κλιματική αλλαγή(από Ειδικευση Δικαίου και Πολιτικής για το Περιβάλλον και την Ενέργεια)	36	Β. Καραγιώργου Χ. Πλατιάς	
Γ Εξάμηνο Εκπόνηση Διπλωματικής			

3. Αναλυτικά οι περιγραφές μαθημάτων:

1^ο Μάθημα Υποχρεωτικό

Ειδικά Θέματα Διεθνούς Δικαίου I: Ζητήματα χρήσης βίας και συλλογικής ασφάλειας

Διδάσκοντες: Μ. Ντ. Μαρούδα, συμμετοχή Δρ. Γ. Ανεπιού, Δρ. Β. Σαράντη

Περιγραφή:

Το μάθημα εξετάζει τον κανόνα απαγόρευσης χρήσης βίας (άρθρο 2 (4) του Χάρτη Ηνωμένων Εθνών και τις δύο εξαιρέσεις του : νόμιμη άμυνα (άρθρο 51 Χάρτη Ηνωμένων Εθνών), και την εξουσιοδότηση χρήσης βίας από το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (Κεφάλαιο VII Χάρτη, άρθρα 39-42). Παράλληλα εξετάζει μέσα από Σεμινάρια τις ακόλουθες θεματικές: η έννοια της επίθεσης, της νόμιμης άμυνας, η απαγόρευση επέμβασης, αντίμετρα, αντίποινα, οι κορώσεις στο διεθνές δίκαιο, ο ρόλος του Συμβουλίου Ασφαλείας και του Γενικού Γραμματέα, οι πολυεθνικές επιχειρήσεις, η αυτοδιάθεση λαών, η συναίνεση και η πρόσκληση, η έννοια της ευθύνης προστασίας ως μετεξέλιξη της ανθρωπιστικής επέμβασης. Όλα τα παραπάνω μέσα από εξέταση πέραν της θεωρίας, της πλούσια πρακτικής αλλά και ανάλυση νομολογίας και μέσα από τις εφαρμογές των κανόνων σε Γρενάδα, Κύπρο, Παναμά, Ιράκ, πρώην Γιουγκοσλαβία, Αφγανιστάν, Λιβερία, Σιέρα Λεόνε, Λιβύη, Υεμένη, Συρία, Σουδάν, Μάλι, Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, Νικαράγουα, Κογκό /Ουγκάντα κ.α.

ECTS 7,5 μονάδες

Ώρες διδασκαλίας 40

Ώρες συνολικά προετοιμασίας φοιτητών 220

Διδασκαλία δια ζώσης, με δυνατότητα 30% εξ αποστάσεως

Οργάνωση μαθήματος στην ασύγχρονη πλατφόρμα elearningpanteion eclass όπου ανεβαίνει σχετικό υλικό, καθώς και οι παρουσιάσεις και εργασίες φοιτητών.

Σύγχρονη τηλεκπαίδευση στην πλατφόρμα zoom.

Οι ώρες προετοιμασίας φοιτητών αφορούν μελέτη υλικού Readerβάσει του οποίου ετοιμάζουν δύο παρουσιάσεις και μια γραπτή εργασία 6.000 λέξεων.

Αξιολόγηση: 20% παρουσία και συμμετοχή, 30% παρουσιάσεις και εργασία, 50% τελική εξέταση.

2^ο Μάθημα Υποχρεωτικό :

Εξωτερική πολιτική και διεθνές δίκαιο I

Διδάσκοντες: Α. Κλάμης, Δ. Κωσταντινάκου

ECTS 7,5 μονάδες

Ώρες διδασκαλίας 40

Μελέτη υλικού 100 ερωτήσεων , σύνολο 180 ώρες.

Διδασκαλία δια ζώσης, με δυνατότητα 30% εξ αποστάσεως

Οργάνωση μαθήματος στην ασύγχρονη πλατφόρμα elearningpanteion eclass όπου ανεβαίνει σχετικό υλικό.

Σύγχρονη τηλεκπαίδευση στην πλατφόρμα zoom.

3^ο Μάθημα Υποχρεωτικό

Επίλυση διεθνών διαφορών και διεθνής δικαιοσύνη: από τις πολιτικές/διπλωματικές στις νομικές μεθόδους, τα διεθνή δικαστήρια και την διαιτησία του 21^{ου} αιώνα.

Διδασκαλία

Μαρούδα, Περράκης, με συμμετοχή Δρ. Ε. Κουτσουράκη (post doc ΕΚΕΚΔΑΑΔ /Υπότροφος ΙΚΥ), Δρ. Θ. Αντωνίου (post doc ΕΚΕΚΔΑΑΔ)

Η θεματική του μαθήματος αφορά μια σύνθετη προσέγγιση μιας από τις πλέον σημαντικές εξελίξεις στο Διεθνές Δίκαιο και τη διεθνή δικαιοταξία: τη Διεθνή Δικαιοσύνη.

Εξετάζονται οι βασικές αρχές της επίλυσης διεθνών διαφορών, οι πολιτικές /διπλωματικές μέθοδοι, οι αρχές λειτουργίας της διεθνούς δικαιοσύνης, η ιστορική διαδρομή και η εξελικτική πορεία ανάπτυξής της, ζητήματα σχετικά με την δικαιοδοτική λειτουργία των διαφόρων οργάνων, τα όρια και τις διαφοροποιήσεις σε αυτήν με βάση τους κατά περίπτωση δρώντες, καθώς και οι συνέπειες από τον σύγχρονο διεθνή δικαιοδοτικό πλουραλισμό για την διεθνή δικαιοταξία, τα κράτη κι τα άτομα. Επιπλέον, εξετάζονται οι βασικές θεσμικές εκφάνσεις της. Στα πλαίσια αυτά εξετάζονται διαιτητικά όργανα, το Διεθνές Δικαστήριο των Ηνωμένων Εθνών, οι θεσμοί της Διεθνούς Ποινικής Δικαιοσύνης, το Διεθνές Δικαστήριο Δικαίου Θαλάσσης και Περιφερειακά Δικαστήρια δικαιωμάτων του ανθρώπου (ευρωπαϊκό, αμερικανικό, αφρικανικό), αλλά και το σύστημα των Panelstou ΠΟΕ κ.α. Επίσης, μέσα από μια συγκριτική προσέγγιση, εξετάζονται η ισχύς κι εκτέλεση των αποφάσεων των εν λόγω δικαιοδοτικών οργάνων. Αναφορά γίνεται και στη νομολογία των διεθνών δικαιοδοτικών οργάνων, ιδίως τη σχετική με ελληνικές υποθέσεις.

Ώρες διδασκαλίας 40 (30% εξ αποστάσεως, με συμμετοχή εμπειρογνομόνων από διεθνή δικαστήρια)

Ώρες συνολικά προετοιμασίας φοιτητών: 220

(μελέτη υλικού Reader βάσει του οποίου ετοιμάζουν δύο παρουσιάσεις και μια γραπτή εργασία 6.000 λέξεων)

Αξιολόγηση: 20% παρουσία και συμμετοχή, 30% παρουσιάσεις και εργασία, 50% τελική εξέταση.

4ο μάθημα Σύγχρονα θέματα διεθνούς δικαίου και διπλωματίας

Β. Χατζόπουλος, Μπ. Τσακαρέστου, Ντ. Μαρούδα, Π. Βατικιώτης, Ν. Τσαγκούριας

Οργάνωση σε 4 modules, 10 ωρών, σύνολο 40 ώρες

Πολιτιστική και Οικονομική διπλωματία-Διπλωματία των Πόλεων

Ψηφιακή διπλωματία και κοινωνικά δίκτυα (e- diplomacy, ecampaigning)

Διεθνές δίκαιο - Κυβερνοχώρος - τεχνητή νοημοσύνη

Μεσολάβηση -Handson Σεμινάριο Προσομοίωσης

Μελέτη υλικού από φοιτητές, παρουσίαση θεματικής, υποβολή εργασίας 6000 λέξεων, σύνολο 220 ώρες

Δεύτερο Εξάμηνο

1ο Μάθημα Υποχρεωτικό Δίκαιο και πολιτικές δικαιωμάτων του ανθρώπου και μειονοτήτων

Μ. Ντ. Μαρούδα, συμμετοχή Ε. Κουτσουράκη, Θ. Αντωνίου, Γ. Ανεπιού

Περιγραφή

Το μάθημα περιλαμβάνει την ανάλυση οικουμενικών και περιφερειακών διαστάσεων δικαίου και πολιτικής δικαιωμάτων του ανθρώπου και μειονοτήτων. Τόσο μέσα από την διερεύνηση του κανονιστικού πεδίου, που περιλαμβάνει τις μεγάλες Διακηρύξεις - Σχέδια

Δράσης(Τεχεράνη, Βιέννη, Νέα Υόρκη ...) όσο και μέσα από την ανάλυση των οργάνων και διαδικασιών ελέγχου των υποχρεώσεων σε οικουμενικό και σε περιφερειακό επίπεδο. Έτσι εξετάζονται η θέση και ρόλος Γεν. Συνέλευσης, Συμβουλίου Ασφαλείας, Διεθνούς Δικαστηρίου, Υπάτη Αρμοστεία Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Υπάτη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, άλλοι θεσμοί...). Το Συμβούλιο Ασφαλείας και Κυρώσεις για παραβιάσεις ΔτΑ / Μειονοτήτων. Αλλά και σε περιφερειακό επίπεδο θεσμοί όπως το ΣοΕ, ΕΕ, ΟΑΣΕ. Εξετάζεται ακόμη, το Ευρωπαϊκό Δίκαιο Μειονοτήτων, μέσα από τον ΟΑΣΕ και το ΣοΕ (τη Σύμβαση Πλαίσιο για τις Εθνικές Μειονότητες και τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Μειονοτικών Γλωσσών, τη θέση της νομολογίας του ΕυρΔΔΑ και την συμβολή άλλων θεσμικών Οργάνων για ζητήματα Μειονοτήτων. Ειδικότερα εξετάζονται ζητήματα μειονοτήτων σε Τουρκία και Ελλάδα υπό το φως της Σύμβασης πλαίσιο και της νομολογίας του ΕυΔΔτΑ. Παράλληλα αναλύεται η ΕΕ και τα ΔτΑ μέσα από την πρώιμη νομολογία του ΔΕΚ στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Ειδικότερα εξετάζονται η αναζήτηση Προστασίας ΔτΑ στην Αμερικανική και την Αφρικανική Ήπειρο. Δύο εντατικά σεμινάρια θα οργανωθούν με θέμα: «Ευάλωτα Άτομα και Ομάδες και 70 χρόνια ΕΣΔΑ - Ευρωπαϊκές Αξίες - Δημοκρατία - ΔτΑ σε δοκιμασία» και καλεσμένους εμπειρογνώμονες από διεθνείς οργανισμούς.

ECTS 7,5 μονάδες

Ώρες διδασκαλίας 40

Ώρες συνολικά προετοιμασίας φοιτητών 220

Διδασκαλία δια ζώσης, με δυνατότητα 30% εξ αποστάσεως

Οργάνωση μαθήματος στην ασύγχρονη πλατφόρμα elearningpanteion eclass όπου ανεβαίνει σχετικό υλικό, καθώς και οι παρουσιάσεις και εργασίες φοιτητών.

Σύγχρονη τηλεκπαίδευση στην πλατφόρμα zoom.

Οι ώρες προετοιμασίας φοιτητών αφορούν μελέτη υλικού Readerβάσει του οποίου ετοιμάζουν δύο παρουσιάσεις και μια γραπτή εργασία 6.000 λέξεων.

Αξιολόγηση: 20% παρουσία και συμμετοχή, 30% παρουσιάσεις και 50% εργασία 8000 λέξεων.

2ο Μάθημα Υποχρεωτικό : Εξωτερική Πολιτική και Διεθνές Δίκαιο II

Διδάσκοντες: Κ. Υφαντής, Κούμας, Δ. Κωσταντινάκου

Ως έχει

Ώρες διδασκαλίας 36

Μελέτη υλικού 100 ερωτήσεων , σύνολο 180 ώρες.

Διδασκαλία δια ζώσης, με δυνατότητα 30% εξ αποστάσεως

Οργάνωση μαθήματος στην ασύγχρονη πλατφόρμα elearningpanteion eclass όπου ανεβαίνει σχετικό υλικό.

Σύγχρονη τηλεκπαίδευση στην πλατφόρμα zoom.

B. Τα μαθήματα επιλογής, από τα οποία οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν έως 2 :

Μάθημα Επιλογής

Διεθνές Ποινικό Δίκαιο,

Διδάσκοντες: Μαρούδα, Τσόλκα

A. Περιεχόμενο του μαθήματος

Στόχος του μαθήματος είναι η προσέγγιση του Διεθνούς Ποινικού Δικαίου μέσα από μια διπλή οπτική, αφενός του διεθνούς ποινικού δικαίου ως τμήματος του δημοσίου διεθνούς δικαίου κι αφετέρου της εξέτασης του μέσα από τις γενικές αρχές, τη θεωρία και τις εφαρμογές του ποινικού δικαίου και δικονομίας σε διεθνές επίπεδο. Θα δοθεί έμφαση

κυρίως στην ανάλυση της νομολογίας, ενώ κύριο ζητούμενο θα αποτελέσει το δίπολο κράτος-κυριαρχία και η λειτουργία της διεθνούς ποινικής δικαιοσύνης. Ακόμη η σχέση αφενός της αντιμετώπισης του ατιμώρητου που αποτέλεσε τον κανόνα σε μεταπολεμικές κοινωνίες, με τα δικαιώματα του κατηγορουμένου, και κυρίως το δικαίωμά του σε μια δίκαιη δίκη, ακόμη και αν οι κατηγορίες που τον αφορούν συνιστούν κατάφωρες και μαζικές παραβιάσεις υποχρεώσεων *erga omnes*.

Οι συμμετέχοντες φιλοδοξούμε να αποκτήσουν εξοικείωση με την ερμηνεία κεντρικών ζητημάτων του διεθνούς ποινικού δικαίου, από τις γενικές αρχές του, στα διεθνή εγκλήματα και από εκεί στη διεθνή ποινική δικαιοσύνη και την ποινική καταστολή σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Συγκεκριμένα, στις θεματικές του μαθήματος περιλαμβάνεται η εξέταση της ανάπτυξης κι εξέλιξης του διεθνούς ποινικού δικαίου ως κλάδου του δημοσίου διεθνούς δικαίου, με έμφαση σε διεθνείς θεσμούς της διεθνούς ποινικής δικαιοσύνης, τις πηγές και τις θεμελιώδεις αρχές του. Θα εξεταστούν σε βάθος ζητήματα ατομικής ποινικής ευθύνης, αλλά και τα ζητήματα ασυλίων κρατικών αξιωματούχων. Στη συνέχεια θα αναλυθούν οι κύριες κατηγορίες εγκλημάτων (γενοκτονίας, εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας, εγκλημάτων πολέμου) μέσα από την πρόσφατη νομολογία διεθνών ποινικών δικαστηρίων, καθώς και το έγκλημα της επίθεσης, τα βασανιστήρια, ή η τρομοκρατία μέσα από διεθνείς πράξεις και εφαρμογές. Τέλος, θα παρουσιάσουμε τις μεθόδους επιβολής του διεθνούς ποινικού δικαίου και κυρίως τον ρόλο των διεθνών κι εθνικών ποινικών δικαστηρίων σε αντιδιαστολή προς γενικότερα αιτήματα μεταπολεμικών κοινωνιών ή κοινωνιών σε μετάβαση (μεταβατική δικαιοσύνη).

Η αξιολόγηση θα γίνει μέσα από την συμμετοχή των φοιτητών στην εκπαιδευτική διαδικασία, την εκπόνηση γραπτής εργασίας (με τη μορφή υπομνήματος στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (MootCourt) και την προφορική συμμετοχή σε αυτό και τελικές εξετάσεις.

ECTS 7,5 μονάδες

Ώρες διδασκαλίας 40

Ώρες συνολικά προετοιμασίας φοιτητών 220

Διδασκαλία δια ζώσης, με δυνατότητα 30% εξ αποστάσεως

Οργάνωση μαθήματος στην ασύγχρονη πλατφόρμα *elearningpanteion eclass* όπου ανεβαίνει σχετικό υλικό.

Σύγχρονη τηλεκπαίδευση στην πλατφόρμα *zoom*.

Οι ώρες προετοιμασίας φοιτητών αφορούν μελέτη υλικού Reader βάσει του οποίου προετοιμάζουν μια υπόθεση (προσομοίωση δίκης) και υποβάλλουν γραπτά υπομνήματα.

Αξιολόγηση: 20% παρουσία και συμμετοχή, 30% συμμετοχή σε προσομοίωση και 50% τελικές εξετάσεις.

Δεύτερο Μάθημα Επιλογής

Από την πολιτική προστασία στην ανθρωπιστική δράση στην Ευρώπη και τον Κόσμο:
Δύο Εντατικά Σεμινάρια της Έδρας *Jean Monnet*, που συναποτελούν ένα μάθημα 7,5 ECTS μονάδων, δομημένο σε δύο ειδικότερες θεματικές / *modules* ως εξής:

- **Πολιτική προστασία και διαχείριση μαζικών μεικτών μεταναστευτικών ροών σε Ευρώπη και Ελλάδα** -*People on the Move*- σε συνεργασία με το «ΠΜΣ Ιατρικής

ΕΚΠΑ «Διεθνής Ιατρική -Ιατρική Καταστροφών» και το Πανεπιστήμιο του Αιγαίου (Τμήμα Κοινωνιολογίας)

- **Ανθρωπιστική δράση και πανδημία, ζητήματα κράτησης - αναγνώρισης - αποκατάστασης θυμάτων βασανιστηρίων -προσομοίωση επίσκεψης σε χώρους κράτησης**, σε συνεργασία με το «ΠΜΣ Ιατρικής ΕΚΠΑ «Διεθνής Ιατρική -Ιατρική Καταστροφών» και το Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής)

Διδάσκοντες**Μ. Ντ. Μαρούδα, Β. Χατζόπουλος, Δρ. Α. Τερζίδης (Γιατροί του Κόσμου), Δρ. Ε. Κάκκαλου (Αντιπρόεδρος Γιατρών χωρίς Σύνορα)**

Ωρες διδασκαλίας και προσομοίωσης 18 και 18 = 36

Μελέτη υλικού, προετοιμασία παρουσίασης, συμμετοχή σε προσομοιώσεις, σύνολο 90 ώρες.

Τρίτο μάθημα Επιλογής (προσφερόμενο από την Ειδίκευση Δικαίου και Πολιτικής για το Περιβάλλον και την Ενέργεια)

- **Η τεχνική των διεθνών διαπραγματεύσεων**

Ε. Ραυτόπουλος

Τέταρτο μάθημα Επιλογής (προσφερόμενο από την Ειδίκευση Δικαίου και Πολιτικής για το Περιβάλλον και την Ενέργεια)

-**Δίκαιο πολιτική και διακυβέρνηση για την κλιματική αλλαγή**

Β. Καραγιώργου, Μπ. Πλατιάς